ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 183 (8090)
АВГУСТЫН 4 СУББОТО 1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

1905-1907 онуудай революцида эдэбхитэйгээр хабаадагшадые СССР-эй орденуудаар шагнаха тухай

1905—1907 онуудта болоһон ородой түрүүшын революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнгаа түлөө 1905—1907 онуудай революцида хабаадаһан олохон хүнүүд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар шагнагдаа.

Ажалай Улаан Тугай орденоор
Армянинов Иван Михайлович,
Бедрин Петр Карлович,
Литвин Борис Исаевич,
Минасьянц Иосиф Татоевич гэгшэд шагнагдаа.

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

...мышленность, хүдөө ажахы ...транспортые хүгжөөлгэ, ка...на барилгын ургалта, дотоо... гадаадын худалдаа наймаае ...элгэ, хүдэлмэришэд болон ...агшадай тоогой хубилалта, арадай материальна ба ажабайдалай хэмжээнэй дээшэлэлгэ 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно гэбэл:

Промышленностьда үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтэ

...мышленностьда бүхы дээрээ ...й продукци үйлэдбэрилхэ тү...н хахад жэлэй түсэб түрүү...хахад жэлдэ 102 процент дүүргэгдээ. Тус тус министерствонүүд промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө иимээр дүүргээ:

	1956 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ проц.
...-эй Хара металлургиин министерство	98
...-эй Үнгэтэ металлургиин министерство	103
...-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство	98
...-эй Нефтяной промышленностиин министерство	101
...ческэ промышленностиин министерство	102
...ростанцинуудай министерство	103
...ротехническэ промышленностиин министерство	103
...техническэ промышленностиин министерство	102
... машина бүтээлгын министерство	104
...к бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерство	99
...ортна машина бүтээлгын министерство	104
...бильна промышленностиин министерство	102
...орна ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство	101
...р бүтээлгын ба автоматизациин хэрэгсэлнүүдэй ...истерство	103
...на бүтээлгын министерство	102
...гын ба харгы замай машина бүтээлгын министерство	103
...-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин ...истерство	97
...-эй Ой модоной промышленностиин министерство	100
...-эй Саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин ...истерство	99,5
...-эй Хүнгэн промышленностиин министерство	102
...-эй Элеэ хоолой товарнуудай промышленностиин ...истерство	105
...-эй Загаһанай промышленностиин министерство	98
...-эй Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин ...истерство	108
...прилсаашай министерствын промышленна предприятинууд	104
...эй Культурын министерствын промышленна предприятинууд	106
...эй Элүүрые хамгаалгын министерствын промышленна ...приятинууд	104
...ликанска министерствонүүд болон зургаануудай ...мышленна предприятинууд	102

...СС-эй XX съездын түүхэтэ ...эбэринүүдые дүүргэлтэ бол...ромышленностиин хүдэлмэри... үйлэдбэриин хэмжээе дээ...хэ ба шанарыень һайжа... талаар амжалта туйлаһан ... Хүндэ промышленность саа... түргэн темпээр хүгжэнэ, мүн ... хэрэглэлэй эд товарнуудые ...эрилэн гаргалга нилээд дээ... байна. 1955 оной түрүүшын ... жэлтэй сасуулбал, СССР-эй ...промышленностиин валовой ...циин ургалта энэ жэлэй тү...н хахад жэлдэ 12 процентээр ...һэн байна.

...хон, тон шухала зүйлэй про...нна продукцинуудые үйлэд...н гаргалгын түсэб үлүүлэн ...гдээ.

...дэ промышленностиин та... нефть, газ, сланец абалгаар, ...нэ түлишэ, мазут, машинын ...үйлэдбэрилгөөр, электроэнерги ...эрилэн абалгаар, зэд ба ...н— сайрай рудануудые мал...балгаар, сэбэр зэд, алюмини, ..., олово, вольфрамова кон...дуудые, үнгэтэ металлнуудай ...дые үйлэдбэрилгөөр, аммиак, ...инированнэ ба каустическа со...отно кислота, азотно болон ...тна, мүн калийна үтэгжүүлгэ ...бэрилгөөр, хүдөө ажахын ур...нуудай хоротонтой тэмсэхэ ...имикадуудые, будалгын зүйл...е, синтетическэ каучук, авто...шка, кабельна зарим зүйл...е, ехэ хүсэтэй ууралай ко...удые, паровой турбина, гид...ческа турбина, дизельнүүдые, ...нераторна двигательнүүдые, ...турбинануудта генераторнуу... электровакуумна приборнуу... магистральна тепловозуудые, ...ай болон пассажирска ма...льна вагонуудые, тракторна ...удые, тэрэ тоодо хартаабха ...дааг навесной механизмуудые, тракторна косилкануудые, тэрэ тоодо тодхогдомол косилкануудые, тэжээл бэлэдхэхэ агрегадуудые, ороохо сэбэрлэхэ машинануудые, тракторна скрепернүүдые, шариково болон роликово подшипнигуудые, азбест, слюда болон бусад зүйлэй продукцинуудые үйлэдбэрилэн гаргалгын хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Үргэн хэрэглэлэй эд товарнууд: малай тоһон, сыр болон һүнэй бусад продуктнууд, ургамалай тоһон, кансервэ, колбасна зүйлнүүд, кондитерска ба макаронно зүйлнүүд, сай, нооһон ба торгон бүд, хубсаһа, оймһоной зүйлнүүд, дотор ба гадар трикотаж, арһан ба һэсы, мүн резинэ гутал, часы, телевизорнүүд, оёдолой машинанууд, фотоаппарат, пианино болон рояльнууд, мүн бусад эд товарнууд энэ жэлэй түрүүшын хахадта түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргагдаһан байна.

Зарим министерствонүүд энэ түрүүшын хахад жэлдэ валовой продукци ба мүн гол түлэб продукцинуудые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй байна. СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство, мүн Украинска ССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство шулуу нүүрһэ малтан абаха түсэбөө дүүргээгүй, СССР-эй Хара металлургиин министерство, мүн Украинска ССР-эй Хара металлургиин министерство хара металлнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха ба тэрэ тоодо зарим шухала зүйлэй прокадуудые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй, Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерство, металл отолхо станогуудые болон кузнечна-даралтын машинануудые бүтээн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй байшоо. СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство цемент, сонхын шэл, хирпиисэ, суглуулагдамал түмэр бетонно конструкцинуудые болон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй, СССР-эй Саарһанай болон модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство—саарһа ба мебель гаргаха түсэбөө, СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерство, мүн РСФСР-эй, Латвийска ба Литовско ССР-эй Загаһанай промышленностиин министерствонүүд—загаһа бариха түсэбөө дүүргээгүй.

Зарим министерствонүүд валовой продукциингаа талаар түсэбөө дүүргэбэшье, промышленна продукциин зарим зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргалгаар түсэбөө дүүргэбэгүй. Электротехническэ промышленностиин министерство ууралай болон газова турбинануудта генераторнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө, мүн электродвигательнүүдые бүтээн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй. Хүндэ машина бүтээлгын министерство газова турбинануудые, прокатна хэрэгсэлнүүдые, нефтеаппаратурануудые гаргаха түсэбөө дүүргээгүй. Тракторна болон хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство трактор, орооһоной комбайн, орооһоной комбайнуудта подборщигуудые, кукуруза болон силоснэ культурануудые хуряаха комбайнуудые, хартаабха хуряаха комбайнуудые, таряа хуряалгын машинануудые, тракторна культиваторнуудые, молотилкануудые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй байна. Прибор бүтээлгын ба автоматизациин хэрэгсэлнүүдэй министерство—тоогой болон математическа машинануудые бүтээн гаргаха түсэбөө, Машина бүтээлгын министерство — химическэ хэрэгсэлнүүдые болон ээрэлгын станогуудые бүтээн гаргаха түсэбөө, Барилгын ба харгы замай машина бүтээлгын министерство—экскаваторнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө, СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерство—барилгын модо зөөхэ ба хюрөөдэмэл модо үйлэдбэрилхэ түсэбөө, СССР-эй Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин министерство— мяха үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй.

Арадай ажахые эрхилхэ хэрэгтэ союзна республикануудай үүргые улам ехэдхэхын тулада 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ парти, правительствын үмэнэһөө хэдэ хэдэн шэнэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Предприятинуудые һайнаар хүтэлбэрилхын ба мүн хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа түргэнөөр элирүүлхын, тиигэжэ продукци үйлэдбэрилэн гаргалгые улам ехэдхэхын тулада түрүүшын хахад жэл соо союзна республикануудай мэдэлдэ үшөө 3,5 мянган промышленна предприятинууд үттөө.

Промышленностьда валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэб энэ жэлэй түрүүшын хахадта союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй мэдэлдэ байдаг предприятинуудаар 102 процент дүүргэгдээ.

Промышленностьда валовой продукци үйлэдбэрилгын түсэбэй дүүргэлтые союзна республиканууд дээрэ абажа харабал иимэ байна:

	Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй мэдэлдэ байһан промышленностьда 1956 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр.
Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд:	
РСФСР	102
Украинска ССР	101,5
Белорусска ССР	100,6
Узбекскэ ССР	102
Казахска ССР	102
Грузинска ССР	104
Азербайджанска ССР	101
Литовско ССР	103
Молдавска ССР	111
Латвийска ССР	103
Киргизскэ ССР	105
Таджикска ССР	103
Армянска ССР	103
Туркменскэ ССР	98
Эстонско ССР	106

II. Промышленна продукци үйлэдбэрилгын ургалта

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ промышленностиин шухала шухала зүйлнүүдээр продукци үйлэдбэрилэн гаргалга иимэ тоо баримтануудаар тодорхойлогдоно:

	1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ үйлэдбэрилэн гаргагдаһаниинь.	1955 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулбал 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ процентээр.
Шэрэм—млн. тонноор	17,6	109
Булад—млн. тонноор	24,0	108
Прокат—млн. тонноор	18,7	107
Кокс—млн. тонноор	22,9	107
Түмэр руда—млн. тонноор	38,3	109
Нүүрһэ—млн. тонноор	209	110
Тэрэ тоодо кокс хэхэ нүүрһэ	40	106
Нүүрһэнэй брикетэнүүд—млн. тонноор	1,5	125
Сланец—млн. тонноор	5,8	112
Нефть—млн. тонноор	39,7	119
Газ—млрд. куб. метрээр	6,4	127
Электроэнерги—млрд. квтч.	94	114
Тэрэ тоодо гидроэлектроэнерги	13,3	111
Минеральна үтэгжүүлгэ—млн. тонноор	5,4	115
Каустическа содо—мянг. тонноор	307	113
Кальцинированнэ содо—мянг. тонноор	756	108
Металлургическа түхеэрэлгэнүүд—мянг. тонноор	89	106
Тэрэ тоодо прокатна хэрэгсэлнүүд	58	113
Химическэ түхеэрэлгэнүүд-мянг. тонноор	55	99
Ууралай болон газова турбинанууд—мянг. квт.	2099	112
Гидравлическа турбинанууд—мянг. квт.	838	139
Ууралай болон газова турбинануудта генераторнууд—мянг. квт.	1879	140
Гидравлическа турбинануудта генераторнууд—мянг. квт.	785	130
Электродвигательнүүд—мянг. хэһэгээр	824	109
Электровакуумна приборнууд—млн. хэһэгээр	44,6	123
Металл отолдог станогууд—мянг. хэһэгээр	59,5	108
Тэрэ тоодо—тусхай ба тусхайлагдаһан, мүн агрегатна станогууд	9,9	125
Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерствын кузнечно-даралтын машинанууд —хэһэгээр	3209	121
Автомобильнууд—мянг. хэһэгээр	227,1	105
Тэрэ тоодо ашаанай автомашинанууд	176,1	109
Хүнгэн автомашинанууд	46,5	92
Автобусууд	4,5	108
Шариково болон роликово подшипнигууд—млн. хэһэгээр	124	121
Тракторнууд—мянг. хэһэг (физическэ един.)	85,5	107
Тэрэ тоодо пропашной тракторнууд	40,7	113
Тракторна плугууд—мянг. хэһэгээр	67,2	132
Тэрэ тоодо навесной	36,8	283
Тракторна сеялкэнүүд—мянг. хэһэгээр	79,3	130
Тракторна косилканууд—мянг. хэһэгээр	14,7	137
Тэрэ тоодо навесной	9,6	144
Тракторна культиваторнууд—мянг. хэһэгээр	59,3	114
Тэрэ тоодо навесной	35,8	132
Орооһоной комбайнууд—мянг. хэһэгээр	29,5	123
Орооһоной комбайнуудта подборщигууд—мянг. хэһэгээр	94,9	12 дахин
Свеклокомбайнууд—мянг. хэһэгээр	4,1	134
Кукуруза болон силоснэ культурануудые хуряаха комбайнууд—мянг. хэһэгээр	13,0	313
Ороохо сэбэрлэхэ машинанууд—мянг. хэһэгээр	5,5	114
Магистральна электровозууд—хэһэгээр	105	112
Магистральна тепловозууд—хэһэгээр	57	81
Магистральна ашаанай вагонууд—мянг. хэһэгээр	22,3	147
Магистральна пассажирска вагонууд—хэһэгээр	934	106
Троллейбусүүд—хэһэгээр	200	111
Экскаваторнууд—мянг. хэһэгээр	3,0	124
Автогрейдернүүд—хэһэгээр	804	175
Барилгын модо (зөөлгэ) млн. куб. метрээр	111	108
Цемент—млн. тонноор	11,6	107
Шифер—млн. условно плиткээр	870	120
Сонхын шэл—млн. кв. метрээр	54	113
Зөөлэн хушалта—млн. кв. метрээр	250	104
Хирпиисэ—млрд. хэһэгээр	9	108
Суглуулагдамал түмэр бетонно конструкци болон хэрэгсэлнүүд—млн. куб. метрээр	3,5	165
Хлопчатобумажна бүд—млрд. метрээр	2,8	95
Нооһон бүд—млн. метрээр	129	109
Улаһан бүд—млн. метрээр	189	124
Торгон бүд—млн. метрээр	374	151
Искусственна утаһан—мянг. тонноор	62	118
Оёмол зүйлнүүд—млрд. түхэригөөр	28	113
Оймһоной зүйлнүүд—млн. паар	402	108
Дотор ба гадар трикотаж—млн. хэһэгээр	216	102
Гутал—млн. паар	156	105
Элдэб янзын часынууд—млн. хэһэгээр	11	115
Фотоаппарадууд—мянг. хэһэгээр	562	113
Радиоприёмнигууд болон телевизорнүүд—млн. хэһэгээр	2,1	113
Гэрэй хэрэгсэлэй холодильнигууд—мянг. хэһэгээр	101	148
Гэрэй хэрэгсэлэй юумэ угааха машинанууд — мянган хэһэгээр	69,9	187
Гэрэй хэрэгсэлэй пылесосууд—мянг. хэһэгээр	78,5	126
Гэрэй хэрэгсэлэй оёдолой машинанууд—мянг. хэһэгээр	913	122
Мотоциклнууд—мянг. хэһэгээр	141	120
Велосипедүүд—млн. хэһэгээр	1,6	114
Пианино болон рояльнууд—мянг. хэһэгээр	20,2	133
Саарһан—мянг. тонноор	969	108
Мебель—млрд. түхэригөөр	3,6	107
Мяхан (СССР-эй мяханай болон һүнэй продуктнуудай		

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

КПСС-эй Центральна Комитедһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

...ССР-эй Судна бүтээлгын промышленностиин министр, КПСС-эй ...эй гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, СССР-...дна бүтээлгын промышленностие элитэ эмхидхэгшэдэй нэгэн—нү...**НОСЕНКО ИВАН ИСИДОРОВИЧ** хүндөөр үбшэлһэнэйнгөө һүү... 1956 оной августын 2-то наһа бараа гэжэ КПСС-эй Центральна Ко..., СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээ...

...Советскэ Союзай ...унистическэ партиин ...нтральна Комитет.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет.

Хүндэ индустриин предприятинуудта

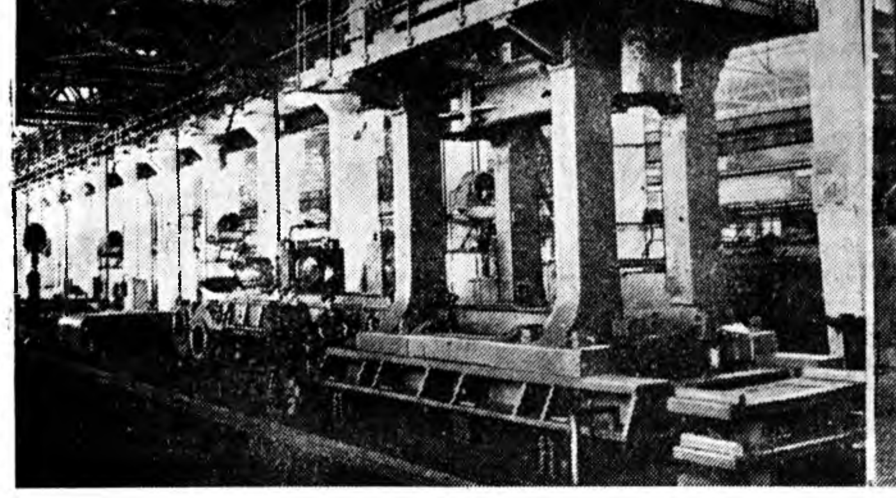

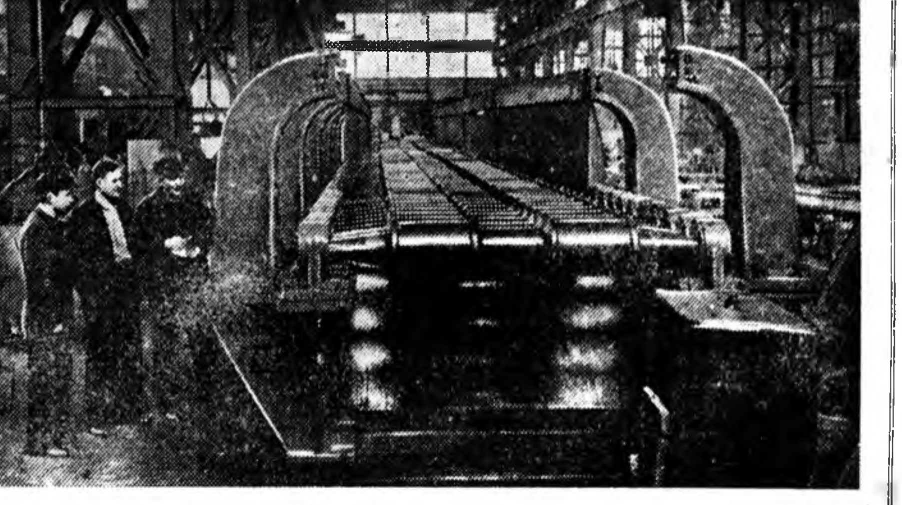

Московско область. Ново-Краматорско заводой хүдэлмэришэд оронойнгоо хүндэ индустриин предприятинуудта прокатна шэнэ стануудые, конвейернүүдые, лебёдкэнүүдые, бусад олон янзын хүсэтэ машинануудые үгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой механическа хабсаралгын нэгэдэхи цех соо прокатна станые эмхилэн тодхожо байна.

Ново-Краматорско заводой хүдэлмэришэд «Запорожсталь» заводто хэрэгтэй прокатна станай шэнэ конвейер бүтээбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Запорожсталь» заводой захилгаар бүтээгдэһэн прокатна станда хэрэгтэй конвейер.

ТАСС-эй фотохронико.

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

(Үргэлжэлэл)

промышленностиин министерство)—мянг. тонноор	560	119
Колбасна зүйлнүүд (СССР-эй Мяханай болон һүнэй продуктнуудай промышленностиин министерство) — мянг. тонноор	320	102
Загаһан (СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерство)—млн. тонноор	1,4	106
Малай тоһон, сыр болон һүнэй бусад продуктнууд һүн дээрэ абажа тоолобол (колхозуудта болон гэрэй эзэдтэ үйлэдбэрилэгдэдэгые хараада абангүй) — млн. тонноор	7,6	138
Кондитерска зүйлнүүд—мянг. тонноор	772	114
Ургамалай тоһон (колхозуудта үйлэдбэрилһэнһөө гадуур)—мянг. тонноор	793	164
Маргарин—мянг. тонноор	225	114
Консервэ—млрд. условно банкаар	1,1	125
Виноградна архи (СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерство)—млн. дкл.	16,9	107
Шампанска архи—млн. шэлээр	13,3	116
Сай—мянг. тонноор	20,4	119
Мылэ—мянг. тонноор	647	120
Папирос—млрд. хэһэгээр	102	102

1956 оной түрүүшын хахадта сэбэр зэд үйлэдбэрилгэ 1955 оной түрүүшын хахад жэлтэй жэшэбэл 10 процентээр дээшэлээ, мүн алюмини үйлэдбэрилгэ—10 процентээр, туулга—6 процентээр, сайр—31 процентээр, никель—6 процентээр, магни болон магниин сплавууд—17 процентээр дээшэлһэн байха юм. Сернэ кислота үйлэдбэрилэн гаргалга 15 процентээр, аммиак—8 процентээр, синтетическэ каучук — 4 процентээр, автопокрышка—10 процентээр дээшэлһэн байна.

Үнгэрһэн жэлэй түрүүшын хахад жэлтэй жэшэбэл магистральна тепловозуудые болон хүнгэн автомобилнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга бага болоо. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, һүүлэй үедэ шэнэ түхэлэй машинанууд үйлэдбэрилэн гаргадаг болоһон байна.

Манай хлопчатобумажна промышленность хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэшье, үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулбал 5 процент багаар хлопчатобумажна бүд гаргаһан ба энэ үнгэрһэн жэлдэ хлопогой ургасын бага байһан дээрэһээ болоо. Зүгөөр ноолон, улаһан, торгон бүд гаргалга нилээд ехэ болоо.

Хүнгэн промышленностиин предприятинуудта һайн шанартай зүйлнүүдые гаргалга ехэ болоо. Жэшээнь, үнгэрһэн жэлэй түрүүшын хахад жэлтэй сасуулбал ноолон бүд гаргалга 9 процентээр дээшэлһэн ба мүн камвольно сэбэр ноолон бүд гаргалга—24 процент, нарин сэмбэ, сэбэр ноолон бүд гаргалга—11 процент ехэ болоһон байха юм. Улаһан бүд үйлэдбэрилгын 24 процентээр дээшэлхэтэй хамта, гоёогдомол үргэн энтэй бүд гаргалга 2,6 дахин, костюм, платье оёдог бүд—64 процент, үнгэ сагаан бүд (полотно) гаргалга—2 дахин ехэ болоһон байна. Оймһоной зүйлнүүдэй үйлэдбэрилэн гаргалгын 8 процентээр ехэ болохотой хамта «капрон» гэжэ утаһаар хэгдэһэн оймһоной зүйлнүүд 24 процентээр ехэ болоһон байна. Арһан гутал үйлэдбэрилгын 6 процентээр ехэ болохотой хамта модельнэ гутал үйлэдбэрилэн гаргалга 19 процентээр нэмэһэн байна.

Хүнгэн промышленностиин гаргадаг эд товарнуудай шанарынь зарим тэды һайжарбашье, өөдолой болон трикотажна промышленностиин олохон предприятинууд, мүн штапельна утаһаар бүд хэдэг зарим предприятинууд үшөө муу шанартай, үнгэ бүриин гоёолтогүй бүд гаргана.

Үйлэдбэриин хүсэнүүдые хэрэглэлгэ ба үйлэдбэриин технологиие дам саашадань нэбтэрүүлгэ һайжаба. СССР-эй Хара металлургиин министерствын заводуудта доменно пэшэнүүдые ашаглалга үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулбал 3 процентээр дээшэлээ. Мартеновскэ пэшэнүүдэй нэгэ дүрбэлжэн метр талмайһаа булад шудхалха абалга мүн лэ 3 процентээр ехэ болоһон байна. Үнгэтэ металлургида рудаһаа сэбэр металнуудые амяарлан абалгын процент дээшэлээ. СССР-эй Нефтяной промышленностиин министерстводэ түүхэй эдһээ тугна нефтепродуктнуудай гаргалгын процент ехэ болоо. Нефть бэдэрэн малталга түргэдхэгдөө. Электростанцинуудай министерствонуудтэ электроэнерги үйлэдбэрилэн абахын түлөө түлишэ удельно гаргашань бага болоһон байна. Хүнгэн промышленностиин предприятинуудта түхеэрэлтэнүүдые зүбөөр ашаглалга һайжараа.

Гэхэтэй хамта, ажахын зарим һалбаринуудта үйлэдбэриин хүсэнүүдые зүбөөр ашаглалга үшөөл хангалтагүй байна. СССР-эй Хара металлургиин министерство түрүүшын хахад жэлдэ доменно болон мартеновскэ пэшэнүүдые дүүрэнээр хэрэглэхэ даалгабаряа дүүргээгүй. СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын шахтанүүдта машина болон механизмууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. СССР-эй Нефтяной промышленностиин министерство нефть үрөмдэн абалгын болон бэдэрэлгын газарнуудһаа нефть түргэнөөр абаха ба үрөмдэхэ талаар тогтоогдоһон түсэбөө дүүргээгүй, мүн тэрэшэлэн түүхэй эд боловсруулжа, тунга нефтепродуктнуудые абаха тушаа даалгабаряа дүүргээгүй. СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерство модо хюрөөдэхэ, түхеэрэлгэнүүдые ашаглаһан хэрэглэхэ тушаа тогтоогдоһон даалгабаряа дүүргээгүй.

Бүтээсэ ехэтэй машинануудые болон технологическа процессүүдые хэрэглэхэ ба нэбтэрүүлхэ талаар, мүн үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилгаар, ажал ехэтэй хүдэлмэриие саашадань механизацилгаар түрүүшын хахад жэлдэ министерствонууд зарим тэды хүдэлмэри ябуулһан байна. Гэбэшье, эдэ хэмжээ-ябуулганууд тон удаанаар бэелүүлэгдээ. Промышленна предприятинуудта хуушаһан түхэлэй түхеэрэлтэнүүдые шэнэдхэхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдаа.

Хара металлургиин предприятинуудта металлургическа процессүүдые түргэдхэхэ, үйлэдбэриие автоматизацилха ба ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха талаар хүдэлмэри ябуулагдаһан байгаа. Гэхэтэй хамта, СССР-эй Хара металлургиин министерство шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри тон удаанаар ябуулһан байна. Металлургическа процессүүдые түргэдхэхын тулада кислород багаар хэрэглэгдэнэ. Прокатна, коксохимическэ, метизэй болон галда шатахагүй үйлэдбэринүүдтэ автоматизацилга нэбтэрүүлэн тон хангалтагүй байна. Мүн горнорудна хүдэлмэриие механизацилха талаар хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство шахтануудта шэнэ машина, зэмсэгүүдые нэбтэрүүлхэ ба ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха тушаа хүдэлмэри ябуулһан байна. СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын шахтануудта нүүрһэ малтан абалгые механизацилга 1955 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулбал, энэ оной түрүүшын хахад жэлдэ 24 процентээр ехэ болоһон байна, мүн нүүрһэ малталгын ба ашалгын хүдэлмэриие механизацилга 12 процентээр ехэ болоһон байна. Гэхэтэй хамта, тус министерство шэнэ түхэлэй механизированнэ крепинүүдые үйлэдбэрилхэ ба нэбтэрүүлхэ талаар түсэбөө дүүргээгүй. Шахтануудай үйлэдбэриин процессүүдые механизацилха ба автоматизацилха талаар хүдэлмэри һулаар ябуулагдаһан байна.

СССР-эй Нефтяной промышленностиин министерствын предприятинуудта газар дороһоо нефть үрөмдэхэ технологические һайжаруулха талаар хүдэлмэри ябуулагдаһан байна. Гэбэшье, тус министерство хэдэн олон прогрессивнэ технологическа процессүүдые нэбтэрүүлхэ түсэбөө дүүргээгүй ба нефть үрөмдэн абалгын хүдэлмэриие механизацилха талаар зарим даалгабаринуудаа дүүргэжэ шадаагүй байна.

СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын модо бэлэдхэлэй предприятинуудта элдэб хүдэлмэриие механизацилгые үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулбал: модо унагааха талаар—10 процент, модо зөөлгөөр—18 процент, дээдэ складуудта модо ашалгаар—27 процент, модо зөөлгөөр—12 процент ехэ болоһон байна. Зүгөөр эдэ хүдэлмэринүүдые хүсэд механизацилха түсэбые тус министерство дүүргээгүй. Илангаа дээдэ ба доодо складуудта модо ашаглые механизацилга хангалтагүй байна. Мүн модые гэшүүнһээнь сэбэрлэхэ хүдэлмэриие механизацилха хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Шэнэ машинануудые, түхеэрэлгэнүүдые болон приборнуудые зохёон байгуулжа, зоримтогоор нэбтэрүүлхэ талаар даалгабаринууд гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаһан байгаа. Гэбэшье, энэ даалгабаринууд Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгүүдэй промышленностиин министерство, мүн тэрэшэлэн Транспортна машина бүтээлгын, Автомобильна промышленностиин болон бусад зарим министерствонуудаар түрүүшын хахад жэлдэ хүсэд дүүргэгдээгүй.

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ промышленностьда, барилгада, мүн транспортда 600 мянган уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнууд бэелүүлэгдэһэн ба энэнь үнгэрһэн жэлэй түрүүшын хахадтай жэшэбэл 24 процентээр ехэ болоно.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй, единицэ продукци абалгада түүхэй эд, элдэб зүйл, түлишэ, электроэнерги гаргашалгые химдаруулһанай ашаар 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулбал промышленна продукциин өөрынь үнэ, уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, 4,2 процент болоно. Зүгөөр 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ продукциин өөрынь үные 4,5 процентээр химдаруулхаар хараалагдаһан байгаа. СССР-эй Хара металлургиин министерство, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство, СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство, СССР-эй Саарһанай болон модо болбосоруулгаар промышленностиин министерство, Трактор болон хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство продукциин өөрынь үные химдаруулха талаар түсэбөө дүүргээгүй. Зарим министерствонууд продукциин өөрынь үные химдаруулха талаар түсэбүүдэе дүүргэбэшье, тэндэхи олохон предприятинууд үгтэһэн түсэб даалгабаринуудаа дүүргэжэ шадаагүй.

Промышленностьда голодоһо гаргалгаһаа ба элдэб аша үрэгүй гаргашаһаа ехэхэн зөөри миин хосорно.

III. Хүдөө ажахы

Парти, правительствын ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозууд хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ талаар горьтой ехэ хүдэлмэри хэгээ.

1956 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудай тарилгын талмай 194 миллион гектар боложо, һүүлэй гурбан жэл соо 37 миллион гектараар нэмэһэн байна. Энэ үе соо шэнээр тариһан талмай — 14 миллион гектараар ехэ болоһон, кукурузын — 20 миллион гектараар, сахарна свёклын —450 мянган гектараар, лёндолгунецын — 700 мянга шахуу гектараар ехэ болоһон байна. Тарилгын талмай дотор үндэр ургасата культурануудай хэмжээн горьтойгоор ехэ боложо, бага ургаса үгэдэг культурануудай хэмжээн бага болоһон байна.

Колхозууд болон совхозуудта тарилгын талмай шэнэ ба боро газар эдэлдэг болоһоной ашаар гол түлэб үргэдһэн байна.

Энэ жэлдэ колхозууд, машиннотракторна станцинууд болон совхозууд орой хабар болобошье һаань, хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, хабарай культурануудай тарилгын түсэбые үлүүлэн дүүргэв. 1955 онойхитой сасуулхада хабарай шэнишэгын тарилгын талмай 7 миллион гектараар, кукурузын — 6 миллион гектараар, лён—долгунецын—400 мянга гаран гектараар, сахарна свёклын — 260 мянган гектараар, наран сэсэгэй—300 мянга гаран гектараар ехэ болоһон байна; хартаабха болон овощнуудые тарилгын талмай нэгэ хэдыгээр ехэ болоо. Украинын, Молдавиин болон Краснодарска хизаарай муу ургаса гарадаг үһалагдадаггүй районуудта багаар тарилга хэдэг болоһоной эсэстэ хлопчатнигай тарилга нэгэ бага хороо. Хлопогой валовой сугуулалбари үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо ехээр абтахаар хүлеэгдэнэ.

Кукурузын, наран сэсэгэй болон хартаабхын ехэнхи хубинь квадратно-гнездовой аргаар тарилгада. 1956 оной түрүүшын хахадта хүдөө ажахын культурануудай тарилгада 1955 оной түрүүшын хахадайхида орходоо минеральна үтэгжүүлгэ 30 процент ехээр, органическа үтэгжүүлгэ 20 процент ехээр үгтэһэн байна. Зүгөөр зарим колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозууд хабарай тарилга хэхэдээ газараа муу шанартайгаар хахалан кондиционнобэшэ үрэһөөр тариһан, зарим культурануудай тарилгын болзорые удаарууланһан байха юм.

Тарилгын байдал дээрэһээ хараахада, энэ жэлдэ оронойминай олонхи районуудта, илангаяа ехэхэн шэнэ болон боро газарта шэнэнсэ тариһан Казахстанда болон Сибирьтэ хүдөө ажахын һайн ургаса абтахаар хүлеэгдэнэ.

Колхозууд болон совхозуудта ашаг шэмэтэ малай тоо толгой нимээр хубилһан байна гэбэл:

1956 оной июлиин 1-дэ колхозууд болон совхозуудта бии байһан малай тоо

	Миллион толгой	1955 оной июлиин 1-нэйхидэ процентээр
Колхозууд (колхознигуудай хубиин малгүйгөөр)		
Эбэртэ бодо мал	32,4	102
Тэрэ тоодо үнеэд	10,9	104
Гахайнууд	20,7	124
Хонид	91,1	101
Совхозууд		
Эбэртэ бодо мал	4,0	101
Тэрэ тоодо үнеэд	1,4	103
Гахайнууд	5,0	113
Хонид	12,7	99

Колхознигуудай үмсэдэ байһан ашаг шэмэтэ малай тоо толгой тэрэшэлэн олошороо.

Колхозуудта һү һаалга 1955 оной октябриин 1-нээ 1956 оной июлиин 1 хүртэрхи үе соо 1954/55 оной тэрэ үеынхитэй сасуулхада 45 процентээр ехэ болоо. Энэ үе соо колхозуудта нэгэ үнеэн бүриһөө һү һаалга 40 процентээр ехэ болоо. Мяха болон үндэгэ абалга тэрэшэлэн ехэ болоһон байна.

1956 оной июлиин 1-дэ колхозуудта 4,1 миллион гахай шахагдажа байгаа гэхэ гү, али 1955 оной июлиин 1-нэйхидэ орходоо 2,5 дахин шахуу олон байгаа.

Совхозуудта 1955 оной октябриин 1-нээ 1956 оной июлиин 1 хүртэрхи үе соо һү һаалга 1954/55 оной тэрэ үеынхитэй сасуулхада 12 процентээр ехэ болоһон байна.

Малажалай продуктнуудые ехээр абадаг болоһон ябадал хадаа тус продуктнуудые гүрэндэ тушаалга ба худалдан абалгые ехэ болгохо арга олгоо. Һү бэлдэхэ ба худалдан абаха хахад жэлэй түсэб 120 процент дүүргэгдэв. 1956 оной түрүүшын хахадта бүхы дээрээ СССР дотор һүн үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 38 процент ехээр бэлэдхэгдэһэн ба худалдан абтаһан байна. 1955 оной энэ үеынхидэ орходоо гүрэндэ колхозууд 52 процент, совхозууд 19 процент ехэ һү тушааһан ба худалдаһан байна.

Мал тушаалга ба худалдалга үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхитай сасуулхада 23 процентээр ехэ болоһон байна. Тэрэ тоодо колхозууд 38 процентээр үлүүлээ. Зүгөөр мал тушааха ба худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй. Үндэгэ бэлэдхэл ба тушаалга 14 процентээр ехэ болоо.

Малажал хүгжөөлгэдэ үшөөл горьтой дутуу дундануд бии байна гэбэл: олохон совхозууд болон колхозуудта малажалай тэжээлэй база үшөөл дутагдалтай, эхэ мал олоороо һубайрна, колхозууд болон совхозуудта мал шахажа ба бэлшээжэ тарагуулгын аша үрэ бага байна.

1956 оной түрүүшын хахадта хүдөө ажахыда горьтой олон машинанууд болон түхеэрэлгэ үгтөө. Хүдөө ажахы иимэ юумэ абаһан байна гэбэл: 118 мянган трактор (15 хүсэнэй, тэрэ тоодо пропашной 50 мянган трактор); 62 мянган автомобиль, орооһоной 28 мянган комбайн, 17 мянган хедернүүд, орооһото культурануудые хубаарилан хураахын тулада орооһоной комбайннуудта зориулагдаһан 68 мянган лафедууд болон 90 мянган подборщигууд, хартаабха хураалгын 5 мянган комбайннууд, кукуруза болон силосно культурануудые хураалгын 10 мянган комбайн, сахарна свёкло хураалгын 4 мянган комбайн, 64 мянган тракторна плугууд, 78 мянган тракторна сеялкэнүүд, квадратно-гнездовой аргаар хартаабха һуулгадаг 8 мянган машина, 62 мянган тракторна культиваторнууд, 14 мянган тракторна косилканууд, 11 мянган тракторна тармуурнууд болон хүдөө ажахын бусад олон машинанууд, мүн тэрэшэлэн малажалай фермэнүүдтэ зориулагдаһан машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые абаа. Хүдөө ажахыда нэвесной багажа зэмсэгүүд олоор үгтөө. Зүгөөр Тракторна болон хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство ба бусад олон министерствонууд хүдөө ажахыда машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые, иланга орооһото тарая хубаарилан хураалгын машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые угэхэ даалгабаряа хүсэд дүүргээгүй. 1956 оной нэгэдэхи хахадта машинно-тракторна станцинууд хахалалгын хэмжээгээр абахада колхозуудта 1955 оной түрүүшын хахадайхида орходоо 14 миллион гектар ехээр хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые бүтээһэн байна.

IV. Түмэр замай, уһан замай болон автомобильна транспортаар ашаа шэрэлгын ургалта

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ түмэр замай транспортын ашаанай эрьесэ үнгэрэгшэ жэлэй тэрэ үеынхитэй сасуулхада 7 процентээр ехэ боложо, 500 миллиард үлүүтэй тонно-километр болоһон байна. Ашаа шэрэлгын болон ашалгын (тонноор) түсэб бүхы дээрээ дүүргэгдэһэн байгынь 1955 оной түрүүшын хахад жэлэй хэмжээгээрээ үлэшоо.

1956 оной үнгэрһэн хахад жэл соо түмэр замуудай, иланга Уралай болон Сибириин түмэр замуудай ябасые түргэдхэхэ талаар хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Түмэр замуудай ябалгын состав шэнэ локомотивууд болон вагонуудаар нэмээгдэһэн байна. Гэхэтэй хамта, түмэр замай транспортын техническэ зэбсэгжэлгые һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд ааляар бэелүүлэгдэнэ.

Далайн флодой министерствын далайн транспортын ашаа шэрэлгэ 1955 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 20 процентээр нэмэжэ, 38 миллиард шахуу тонно-километр болоо. Ашаанай эрьесын нэгэдэхи хахад жэлэй түсэб 103 процент дүүргэгдэв, тиихэдэ ашаануудые шэрэлгын түсэб 97 процент дүүргэгдээ.

Далайн флодые ашаглалгада горьтой ехэ дутагдалнууд бии. Далайн суднанууд горьтойхон ехэ сагаа миин байна, хуурай ашаанай флодой миин байһан сагынь 1955 оной түрүүшын хахадайхида орходоо 20 процентээр ехэ болоо.

Гол мүрэнэй ниитэ хэрэглэмжын транспортын ашаанай эрьесэ 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ 24 миллиард тонно-километр боложо, 1955 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 6 процентээр бага байгаа. Гол мүрэнэй транспорт ашаанай эрьесын талаар хахад жэлэйнгээ түсэбые 86 процент, ашаа шэрэлгэ 90 процент дүүргээ. ... СССР-эй Ой модоной ... модоной ашаа шэрэхэ ... тойхоноор дүүргэгдээгүй.

Нефть болон хуурай ... гэ дээрэ худэлмэрилдэг суднанууд ашаглалга ... түрүүшын хахад жэлдэ ... нэгэ бага һайжараа. ... нуудые шэрэхэдээ буксир... нуудые ашаглалга муудаа... Тиин гол мүрэнэй флоды... на һайжаруулха талаар ... дүүргэгдээгүй: суднанууд ... байлга ехэ хэбээрээ.

Ниитэ хэрэглэмжын ... на транспортын ашаанай ... оной түрүүшын хахад жэ... рэгшэ жэлэй тэрэ үеынхи... хада 24 процентээр ехэ бо... нуудые шэрэлгэ 45 проце... болоһон байна.

Ниитэ хэрэглэмжын ... на транспортаар ашаа ... гын эрьесын түсэб ... цент, ашаануудые шэр... процент дүүргэгдээ. Ниит... лэмжын автомобильна ... эмхи зургаануудай ... транспортдо орходоо һайн... лагдаа. Зүгөөр ниитэ хэ... ашаанай автомобильнууд... хубинь миин байгаа. А... ашаанай автомобильнуудай ... гань 40 процент болоһон ...

V. Капитальна барилгын ургалта

1956 оной түрүүшын хахадта гүрэнэй түсэбөөр табигдаһан зөөриһөө капитальна хүдэлмэридэ хэгдэһэн һомололто 68 миллиард түхэриг (1955 оной июлиин 1-нэй сметнэ сэнгээр) боложо, 1955 оной нэгэдэхи хахадта капитальна хүдэлмэридэ хэгдэһэн һомололтоһоо 10 процент ехэ байба. Тэрээнһээ гадна, предприятинууд болон организацинууд гүрэнэй түсэбһөө гадуур централизованнобэшэ мүнгэ зөөриһөө капитальна хүдэлмэридэ ехэ һомололто хэһэн байна.

1956 оной түрүүшын хахадта капитальна хүдэлмэридэ гүрэнэй һомололто хэхэ түсэб 86 процентээр дүүргэгдээ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдые бэелүүлэн, 1956 оной түрүүшын хахадта 3,5 мянгаһаа олон промышленна томо предприятинуудые, тэрэ тоодо хара ба үнгэтэ металлургиин 300 шахуу предприятинуудые, 570 гаран нүүрһэнэй шахтанууд болон разреануудые, нефть буйлуулгын 22 заводуудые, машина бүтээлгын 100 гаран заводуудые, 400 гаран электростанцинуудые, химическэ үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилдэг 40 заводуудые бариха, эхилэн байгуулха ба үргэдхэхэ хүдэлмэри хэгдэбэ. Ехэ олон предприятинууд оронойминай зүүн ба хойто районуудта баригдажа байна. Парти... тельствын уряагаар оло... бүүд, басагад эдэ нютагу... барилганuудта, тэрэшэлэн сай шахтануудые барилга... дуратай байһанаа мэдүүл... үедэ шэнэ барилганууд т... гаран хүнүүд ошоо.

Сталинградска, Крем... Новосибирскэ, Иркутска, ... минска гидроэлектростан... барилга дээрэ ехэ хүдэлм... Братска гидроэлектростан... дажа эхилбэ. Куйбышевск... ковско, Каховаско, Камска ... хэдэн гидроэлектростан... шэнэ шэнэ агрегадууд хүд... хара ба үнгэтэ метал... нүүрһэнэй промышленност... ческэ промышленностьда, ... бүтээлгэдэ, барилгын мат... дай промышленностьда, ... эдеэ хоолой промышленност... лон бусад һалбаринуудай ... тинуудта үйлэдбэриин ... нууд ашаглалгада оруулаг...

Гэр байра болон бусад ... нуудые барилга дээрэ хаб... мал түмэр-бетон конструк... детальнууд, барилгын ... проектнүүд ехээр хэрэглэг... лоо.

Барилгын министерствон... зургаанууд барилга-хаб... хүдэлмэриин түсэбые иимэ... гэв:

	1956 оной 1-дэхи хахадта хэгдэһэн барилга-хабсаргалгын хүдэлмэри (млн. түхэриг, 1955 оной июлиин 1-нэй сэнгээр)	1956 оной 1-дэхи хахадай хэдэн түсэб процент дүүргэгдэбэ
Бүхыдөө барилгын министерствонууд болон главна управленинүүд	27760	90
Тэрэ тоодо:		
СССР-эй Барилгын министерство	4947	91
Тэрэ тоодо:		
Главленинтрадстрой	554	90
СССР-эй Металлургическа ба химическэ промышленностиин предприятинуудые барилгын министерство	5150	92
СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин		

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта)

Түрүү предприятида

Казахска ССР. Балхашска зэд хайлуулгын завод үйлэдбэрингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг. Жэлэй эхилхэһээ хойшо тэндэхи металлургическа цех барһаа гадуур мянга үлүүтэй тонно зэд үгөө. Тиихэ зуура 5 мянга шахуу түлишэ, 1500-гаад киловатт-час электроэнерги арьбалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: металлургическа цехтэхи зэд шудхаха ... машина.

ТАСС-эй фотохроника.

…6 оной түрүүшын хахад жэлдэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай

…эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

(Үргэлжэлэл)

…тинуудые барилгын министерство	2945	87	109
…ой промышленностиин предприятинуудые … министерство	2495	91	115
…останцинуудые барилгын министерство	3630	88	107
…спортна барилгын министерство	3470	95	110
…городой ба хүдөөгэй барилгын министерство	3419	79	125
…ба хүдөөгэй барилгын министерство	3419	79	125
…осстрой	1511	104	112
…евстрой	193	91	103

… ажахын хэдэн һалбари… үйлэдбэриин хүсэнүүдые …гада оруулха түсэб дүүргэг… …үүрһэ ба түмэрэй руда мал… …аха, прокат, цемент. үйлэд… талаар, тэрэшэлэн электро… …уд болон электросетиин та… …эдбэриин хүсэнүүдые ашаг… оруулха түсэб нилээд ду… …гдээ. Машина бүтээлгын …та үйлэдбэриин талмай… …нгэгэ металлургида үйлэд… хүсэнүүдые ашаглалгада түсэб хүсэд дүүргэгдээгүй. …нуудые, таряанай складуу… …лга муу удаанаар ябуулаг…

…та дээрэ бии байһан дутаг… удаанаар зайсуулагдана. …н олон организацинууд ба… …үдэлмэриие, илангаяа гэр барилгые һайн шанартай… …оол хэнэгүй. Оло олон ба… …удта ба объектнүүдтэ мүнгэ тараажа хубаажа ябадал …а, тэрээнһээ боложо олон һалбаринуудта дүүргэгдээгүй байһан барилганууд олон болошоо. Материальна ресурнууд болон финансова зөөри хүсэд ашагтай һайнаар үшөөл хэрэглэгдэнэгүй. Түмэрбетон зүйлнүүдые, томо блогуудые, руднабэшэ материалнуудые, гипс болон модоор хэгдэһэн плиткэнүүдые үйлэдбэрилхэ ба барилгада үгэхэ түсэб дүүргэгдээгүй.

1956 оной нэгэдэхи хахадта барилгын организацинууд техникээр улам саашадаа хангагдажа байгаа. Барилгын машинанууд болон механизмуудай парк ехэ болоо, машинанууд нэгэ бага һайнаар ашаглагдадаг болоо. Тиигэбэшье, олон барилганууд дээрэ барилгын машинануудай парк хүсэдөөр ашаглагданагүй.

Барилгын үнэнь 1955 оной нэгэдэхи хахадтай сасуулбал доошолуулагдаа, теэд үшөөл ехэ зандаа байһаар. 1956 оной нэгэдэхи хахадта барилгын хүдэлмэриин өөрынь үные доошолуулха даалгабариие барилгын министерствонүүд дүүргээгүй.

…тоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай ургалта

…оной нэгэдэхи хахадта хам… …ээ 256 миллиард түхэригтэ … ба кооперативна розничнo …а наймаан хэгдээ, энэ ха… …суулагдамал сэнгээр, 1955 …эдэхи хахадайхиһаа 5 про… болоно; розничнo худалдаа …ай түсэб 98 процент дүүр…

… шухала эдеэ хоолой зүйл… …955 оной нэгэдэхи хахадайхи… …суулагдамал сэнгээр, эды шэ… …эр худаллагдаба: мяха, кол… …үйлнүүд болон бусад мяха… …уктнууд—7 процент; загаһа, болон бусад загаһанай про… …уд—4 процент; малай тоһон— …ент; ургамалай тоһон—19 …; һү ба һүнэй продуктнууд— …цент; сыр—8 процент; үндэ… процент; сахар—19 процент, …35 процент ехээр худаллаг…

…мышленна товарнууд мүн лэ …удаллагдаһан байна, жэшээл… …оһон бүд—25 процент, торгон …6 процент, гадар ба дотор …а—5 процент, трикотажна …уд—8 процент, арһан гутал— …ент, мебель—11 процент, ве… …—10 процент, мотоцикл—22 …т, элдэб зүйлэй часынууд—9 …т ехээр худалдагдаа. Оёдолой …нууд—21 процент, радио… …гууд 7 процент, телевизор… …30 процент, фотоаппара… …9 процент, гэрэй холодильни… …60 процент, юумэ угаадаг ма… …ууд—хоёрһоо оло дахин, пы… …уд—17 процент олоор худал… … 1956 оной нэгэдэхи хахадта …тобумажна бүд нёдондо жэ… …рэ үетэй жэшээлбэл багаар …агдажа, торгон ба нооһон бүд худаллагдаа.

…эдбэридэ хэрэглэгдэдэг, товар… …ды шэнээн ехээр худалдагдаа: …эмэл материалнууд—18 про… …шифер — 40 процент, сон… …эл—8 процент, зөөлэн хушал… … процент, ашаанай автомо… …ууд—19 процент ехээр худал… …а.

…дай хэрэглэлэй шухала шуха… …арнууд нилээд ехээр худал… …ан болобошье, эдэ товарнууд… … зоной хэрэглэмжэ хүсэдөөр …гдаагүй. Худалдаа наймаанай …изацинууд хүн зондо ямар …тиментын эд товарай хэрэгтэй …ниие һайнаар шэнжэлжэ үзэнэгүй, хэдэ хэдэн ушарнуудта хүн зондо ямар товарнуудай хэрэгтэйень һайса мэдэнгүйгөөр товарнуудые асарна, заримдаа хүн зоной эрилтэдэ таарахагүй товарнуудые промышленностьһаа тушаажа абана.

Нютагай эдүүдһээ хэгдэһэн эдеэ хоолой болон эдеэ хоолой бэшэшье товарнууд наймаанда ехээр ородог болоо. Үнгэрһэн жэлэй түрүүшын хахадтай жэшээлбэл, нютагай промышленностиин, олзоборилгын кооперациин үйлэдбэрилһэн товарнууд 7 процент ехээр ороо, колхозууд болон колхознигуудһаа эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдажа абаһан продуктнууд 9 процент ехэ болоо. Хүдөөгэй хамһабариин ажахынуудһаа товарнууд нилээд ехээр ородог болоо. Гэбэшье, нютагай ресурсаар үйлэдбэрилһэн товарнууд худалдаа наймаанда үшөөл хангалтагүй багаар ороно.

Нэгэдэхи хахад жэлдэ колхозууд болон колхознигууд колхозно дэлгүүрнүүд дээрэ хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр худалдаа, мүн эдхэрэглэгшэдэй кооперациин хэдэг комиссионно худалдаа наймаан ехэ болоо. 1956 оной нэгэдэхи хахадта Центросоюзай комиссионно худалдаа наймаанай газарнууд нёдондо жэлэй тэрэ үетэй жэшээбэл, сасуулагдамал сэнгээр, хамта дээрээ 74 процент ехээр хүдөө ажахын продуктнуудые колхозууд болон колхознигуудһаа абажа худалдаа. Мяха, һү тоһо болон овощиин комиссионно наймаан нилээд ехээр ургаа.

1956 оной түрүүшын хахадта комиссионно наймаанай сэн 1955 оной нэгэдэхи хахадайхиһаа 12 процентээр доошоо ороо. Иимэ тухайгаар лэ колхозно дэлгүүрнүүд дээрэхи сэн доошоо ороо. Илангаяа һү, һүнэй продуктнууд; малай тоһо, үндэгэ, хилээмэ, овощь болон ургамалай тоһоной сэн нилээд ехээр химдаруулагдаа.

Хилын саадахи оронуудтай Советскэ Союзай хэдэг худалдаа наймаан 1956 оной нэгэдэхи хахадта 1955 оной нэгэдэхи хахадайхиһаа 6 процентээр ехэ болоо. Арадай демократиин оронуудтай хэгдэдэг гадаадын худалдаа наймаанай ехэ болохотой хамта, Баруун Европын, Дүтын Зүүн зүгэй, Зүүн-Урдахи Азиин хэдэ хэдэн оронуудтай хэгдэһэн худалдаа наймаан урданайхиһаа ехэ болобо.

VII. Хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай тоо, ажалай бүтээсын ургалта

1956 оной түрүүшын хахадай дүүрэхэ багта арадай ажахыда хүдэлмэрилжэ байһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо 1955 оной түрүүшын хахадта тоологдожо байһанһаа 1 миллион 200 мянган хүнөөр олон болоо. Промышленностьда, хүдөө ажахыда, барилга дээрэ, транспортда ба хэлхеэ холбоондо хүдэлмэрилдэг хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон бусад мэргэжэлтэдэй тоо 800 гаран мянган хүнөөр олон болоо. Һургуулинууд, һуралсалай газарнууд, научно-шэнжэлэлгын болон эмнэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 300 мянган хүнөөр олон болоо; худалдаа наймаанда, гэр байрын-коммунальна ажахыда хүдэлмэрилэгшэд 100 мянга шахуу хүнөөр олошороо.

1956 оной нэгэдэхи хахадта техническэ училищинууд фабрично-заводской һуралсалай һургуулинууд, хадын үйлэдбэриин һургуулинууд болон хүдөө ажахын механизациин училищинуудые дүүргэһэн 300 мянга шахуу залуу мэргэжэлтэ хүдэлмэришэд промышленностьда, барилга дээрэ, транспортда, хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхөөр эльгээгдээ. Тэдэнэй тоодо 218 мянган механизаторнууд хүдөө ажахыда эльгээгдээ. Үйлэдбэри дээрэ эмхидхэгдэһэн индивидуально-бригадна һуралсалда, курсануудболон һургуулинуудта 3 миллион 500 мянган хүдэлмэришэд ба албахаагшад һураһан ба мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн байна.

Үнгэрһэн жэлэй түрүүшын хахадтай сасуулбал, ажалай бүтээсэ промышленностьда 8 процентээр, барилга дээрэ 10 процентээр дээшэлээ.

Хахад жэл соо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб промышленностьда бүхыдэншье, мүн барилга дээрэшье дүүргэгдээ. Гэбэшье, хэдэн министерствонүүд түсэбөө дүүргээгүй. СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство, Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерство, Трактор болон хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство, СССР-эй Хара металлургиин министерство, СССР-эй саарһанай ба модо дархалалгын промышленностиин министерство промышленностьда ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбые нилээд дутуугаар дүүргээ. Барилга дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин предприятинуудые барилгын министерство, Транспортна барилгын министерство, Электростанцинуудые барилгын министерство дүүргээгүй.

VIII. Арад зоной материальна ажана байдалай, болон ажабайдалай культурна хэмжээнэй һайжаралта

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ арад зоной материальна ажана байдал болон ажабайдалайнь культурна хэмжээн саашадаа һайжаржа үргэлжэлөө.

Гүрэнэй предприятинууд, эмхи зургаанууд болон нютагай Соведүүд 6,7 миллион квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүдые барижа, ашаглалгада оруулһан байна гэхэ гү, али 1955 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 700 мянган квадратна метрээр ехэ байна. Тэрээнһээ гадна, городой арад зон, колхознигууд болон хүдөөгэй интеллигенци өөрынгөө зөөреэр болон гүрэнэй ба колхозно урьһаламжын туһаламжаар олон тоото байрын гэрнүүдые баряа. Һургуулинууд болон больницануудые барилгада капитальна мүнгэ зөөри һомололго ехэ болоо. Зүгөөр гэр байрануудые, һургуулинууд болон больницануудые барижа ашаглалгада оруулалга жэлэй түрүүшын хахадта тогтоогдоһон даалгабариһаа горьтойгоор гээгдээ.

Городуудта болон хүдөө нютагуудта дунда һургуулинууд олоор баригдажа үргэлжэлбэ. Дунда һургуулинуудай тоо хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй залуушуулай һургуулинуудые оруулалсан, 2,2 мянгаар олошороо, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта 1,4 мянга болоно.

1 миллион 400 мянга гаран хүн дунда һургуулинуудые дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абаһан байна гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 17 процентээр олон байна.

Энэ жэлдэ дээдэ һургуулинууд болон техникумүүдтэ заочноор һуража байгшадые оруулалсан, 750 мянга гаран залуу мэргэжэлтэдые һургажа гаргана. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 120 мянга гаран хүнөөр олон байна.

Киноустановконуудай тоо олошороо; 1956 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ кино харагшадай тоо 1955 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 14 процентээр олошоороо.

Город шадархи болон городской пионерскэ лагерьнуудта болон экскурсионно-туристска базануудта амарһан, үхибүүдэй садууд, үхибүүдэй байшангууд болон яслинуудтай хамта дачануудта гараһан үхибүүдэй болон подростгуудай тоо үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхитай сасуулхада олошорһон байна. Хүдөө нютагуудта үхибүүдтэ зорюулагдан зуһай үеын олон тоото площадканууд нээгдээ.

Медикаментнуудые, медицинскэ түхеэрэлгэ болон инструментнүүдые үйлэдбэрилгэ үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхитай сасуулхада 21 процентээр ехэ болоо. Эмнэлгын эмхи зургаануудай, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй олошорһон, медикаментнууд, медицинскэ түхеэрэлгэнүүд болон инструментнүүдэй үйлэдбэриин ехэ болоһон байбашье, арад зониие, илангаяа хүдөө нютагуудай арад зониие медицинскэ туһаламжаар хангаха хэрэгтэ горьтой ехэ дутуу дунданууд үшөө бии.

Ажалшадай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ ба ажалай эрхэ байдалые һайжаруулха талаар Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд дээрэ хараалагдаһан хэдэ хэдэн шухала хэмжээ-ябуулганууд 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ бэелүүлэгдэһэн байгаа. Амаралтын урда тээхи ба һайндэрэй урда тээхи үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хүдэлмэриин үдэрынь салин хүлһыень бага болгонгүйгөөр 2 час хороогдоһон байна; нарайлха эхэнэрнүүдтэ үгтэхэ амаралтын болзор ехэ болгогдоо, 1956 оной июлиин нэгэнһээ подростгуудай хүдэлмэриин үдэр 6 часай болгогдоо.

1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ арад зон мүн энээнһээ урда тээхи жэлнүүдэйхидэл адляар гүрэнһөө туһаламжануудые ба хүдэлмэришэд болон албахаагшадай социальна страхованияар түлбэринүүдые, пенси абаһан, түлөөһэгүйгөөр ба хүнгэлэлтэтэй сэнгээр путёвконуудые санаторинуудта, амаралтын гэрнүүдтэ болон үхибүүдэй эмхи зургаануудта абаһан, олон үхибүүтэй болон ганса бэе эхэнүүдтэ туһаламжа, һурагшадай стипенди, түлөөһэгүй һуралсал, түлөөһэгүй медицинскэ туһаламжа болон бусад түлбэринүүд ба хүнгэлэлтэнүүдые абаһан байна. Тэрээнһээ гадна, 1956 оной нэгэдэхи хахад жэл соо 24 миллион шахуу хүнүүд салин хүлһэ түлэлгэтэйгөөр жэл бүри бүхы хүдэлмэришэд болон албахаагшадта үгтэдэг ээлжээтэ амаралтада гараһан байна. 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ арад зон заагдаһан бүхы түлбэринүүд болон хүнгэлэлтэнүүдые 79 миллиард гаран түхэригтэ абаһан байна гэхэ гү, али 1955 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 4 процент ехээр абаһан байна.

Колхозуудай ниитын үйлэдбэриин ургалта, бэлэдхэлэй сэнгүүдые горьтойгоор дээшэлүүлгэ болон олоһон ажалта үдэртэнь колхознигуудта һара бүри мүнгөөр аванс үгэдэг болоһон ябадал колхозуудай ниитын ажахыһаа абадаг колхознигуудай натуральна болон мүнгэн доходые саашаданьехэ болгоо. Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо колхозуудһаа колхознигуудта үгтэһэн бүхы мүнгэн 1955 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 6 миллиард үлүүтэй түхэригөөр ехэ болоо.

Хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай болон таряашадай олзо доходой ехэ болоһонтой дашарамдан нөөсэлгын кассануудта арад зоной хадагалһан мүнгэн 1956 оной түрүүшын хахад жэл соо 5,9 миллиард түхэригөөр ехэ болоо.

***

1956 оной түрүүшын хахад жэл соохи түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд хадаа КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зуураа, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ, өөһэдынгөө материальна ажана байдалые болон культурна хэмжээе саашаданьһайжаруулгада советскэ арадай бүри ехэ амжалтануудые туйлаһыень гэршэлэн харуулна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлени.

Шэнэ техникэ

…ерго Орджоникидзын нэрэмжэтэ Московско станок бүтээлгын заводто олон шу… …оварна шэнэ станок (полуавтомат) бүтээгдээ. Энэ станок хэгдэжэ байгаа де… …уудые һугалжа гаргангүйгөөр 4 янзын хүдэлмэри бүтээдэг юм. Һүүлшынь …ээсэлэн мүлихэ хүдэлмэри хоёр дабхар скоростьтойгоор бүтээгдэнэ.
…УРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ моделиин станок.

ТАСС-эй фотохронико.

Москва. 1956 оной Бүхэсоюзна промышленна выставкэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Машина бүтээлгын» павильон соо. Лихачёвой нэрэмжэтэ Московско автомобильна заводой заһабарилгын-механическа цехын токарь-скоростник С. Бушуев металлые түргөөр отолхо аргатай экскурсантнуудые танилсуулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Нүхэд колхознигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд!

12 мянган тонно һү, 100 тонно нооһо түсэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэе!

Үдэшэ, үглөөгүүр үнеэдээ һаагаад, үдэрынь үбһэ сабшана

Урдань һү һаалгаар хүршэ колхозуудһаа холо гээгдэжэ ябадаг Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад мүнөө жэлдэ аймаг дотороо илажа гараад, һүүлэй үдэрнүүдтэ һү һаалгаяа бүри дээшэлүүлжэ байнхай. Нүхэр Ганжуровай даажа байдаг һүнэйтоварна фермынхид илангаяа һайн амжалта туйлана. Энэ фермын олонхи һаалишад ажахын жэлэй эхилһэнһээ хойшо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө мянга гаран литр һү һаагаа. Энэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, үбэлдөө үнеэд һайнаар эдеэлүүлэгдэжэ, һайнаар һаагдажа байгаа, мүнөө зундаа бэлшээридэ һайнаар адуулагдана.

Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ үнеэдтээ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абахын тулада сүлөөтэй сагтаа үбһэ сабшалсаха гэжэ энэ фермын һаалишад үнихэнэй хоорондоо хэлсэдэг байгаа. Теэдшье удангүй үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэри эхилхэ болошобо. Үбһэндөө орохо гэхэдээ хоёрдохи комплексно бригадынхид хүнүүдээр дутамаг байшоо. Яалтайб?

Мүнөө жэлдэ үбһэ сабшалсахабди гэжэ фермын һаалишадай хоорондоо хэлсэһэн тухайдань дуулаһан бригадир Нима Батуевич Бабуев удааншье бодожо байнгүй һаалиин гүүртэдэ ошоһон байха юм. Һаалишадтай хөөрэлдөөд байхадань, тэдэнэр сүлөөтэй сагтаа үбһэ сабшалсажа, тармалсажа байха аргатайбди гэжэ мэдүүлээ. Тиигээд мүнөө һаалишад үглөөгүүр эртэлэн үнеэдээ һаажа, бэлшээридэ гаргажархёод, өөһэдөө үдэшэ орой болотор үбһэ хуряалсана. Һаалишад Ханда, Дарицу Замбалаеванууд, Ц. Мункуева, Г. Сунграпова, Д. Чултумова, Ц. Будаева гэгшэд илангаяа һайнаар ажаллана. Тэдэнэр бултадаа үдэр бүри 0,3—0,4 гектарай үбһэ гараар сабшана.

Малай зуһаланһаа сабшалангай газар холо юм. Харгыдаа ябажа, нилээд сагаа гээдэг байһан дээрэһээ фермын һаалишад тээсгэндээ үнеэдээ үглөөнэй 7 часта һаажа дүүргэдэг байһан һаа, мүнөө 5 часта һаагаад бэлшээридэнь гаргадаг болохо гэжэ шиидээ. Үдэшэндөө үнеэд мүн урданайхидаа орходоо 2 час орой һаагдана. Иигэжэ үглөө, үдэшын һаалганай болзорые һунааһанай ашаар һаалишад сабшалан дээрэ 8—9 час соо хүдэлмэрилхэ аргатай болобо.

—Мүнөө зундаа нэгэ үедэ шангаханаар хүдэлжэрхёод, үбэлдөө малаа бардамаар эдеэлүүлжэ, хабарай хохи сагта үбһэ тэжээлтэй байхаһаа һайн юумэ юун байхаб. Энээхэн үедэ хүдэлхэл хэрэгтэй, — гэжэ фермын эрхим һаалишан Ханда Аюшеевна Замбалаева мэдүүлнэ.

Үбһэ хуряалгада ябажа байһан колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон морин сенокосилкын машинистнууд Очир Гуржапов, Дашадондок Тугутов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие 120—130 процент дүүргэнэ. Мүн гар хажууршадай дунда шанга мүрысөөн эхилэнхэй.

Хоорондоо мүрысэн ажаллажа байһан һаалишад болон бусад колхознигуудай хажуурнуудые һайнаар дабтадаг Намсарай Дугаржапович Тугутовай оролдосотой ажал тухай хэлэнгүй гаража болохогүй. Үбгэжөөл хажуурнуудые түргэнөөр, һайнаар дабтажа байдаг.

С. Андреев.

Мүрысөөнэй эршэ шангадана

Ториин аймагай һаалишад үнеэн бүхэнһөө үдэр бүри хахад пүүдһээ бага бэшэ һү һаахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой. Тэдэнэр энэ уялгаяа дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Гарма Дондоковагай даадаг гүүртын һаалишад үдэр бүри 8 литрһээ бага бэшэ һү үнеэн бүриһөө һаана. Өөрөө нүхэр Дондокова даажа байһан үнеэн бүриһөө үдэр бүри 15 килограмм, мүн тус фермын һаалишан Гарма Гончикова—12,5 Ханда Дансарунова—11,5 килограмм һү үнеэн бүриһөө үдэр бүри һаадаг болоо. Тиихэдэ һаалишад Г. Шагдурова, Х. Цынгунова, Б. Дондукова болон бусад үнеэн бүриһөө хахад пүүдһээ дээшэ һү һаана.

Тус колхозой һаалиин гүүртэнүүдтэ үнеэд үдэрэй хоёр дахин—үглөөнэй 3 часта, үдэшын 6 часта, һаагдана. Үдэшын һаалгын һүүлээр 2 час үнгэрөөд байхада, үнеэд һүниин адуулгада гаргагдана. Иигэжэ һүниин һэрюугээр хүхэ ногоондо садаһан үнеэд һү һайса ородог байна.

З. Богданов.

Һаалишад үбһэ хуряалгада хабаадана

Хрущевой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель һү һаалгаар Хэжэнгын аймаг дотороо түрүүлжэ ябанхай. Энэ колхозой хоёрдохи бригадын һаалишад Г. Мясникова, Е. Мясникова, М. Мясникова гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ һаалишад өөһэдынгөө даадаг 10 гаран үнеэдһээ үдэр бүри 90—90 литр һү һаана.

Һаяхан энэ колхоздо һаалишадай зүблөөн боложо, түрүү һалишад өөһэдынгөө дүй дүршэлые хөөрэжэ үгэһэн байна. Һү һаалгые нэмээхэ хэрэгтэ колхозой мал адуулагшад мүн лэ ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Мал адуулдаг, 67 наһатай үбгэн Т. Ф. Вишняков даадаг малаа һайнаар харууһална. Малаа саг соонь уһалдаг, үдэрэй халуунда амаруулаад, үдэшэлэн ба үглөөгүүр, һүнин һэрюундэ адуулдаг юм.

Хоёрдохи бригадын малшадай ажалай дүй дүршэлые нэгэдэхи бригадын һаалишад Б. Шагдурова, Т. Найданова халан абажа, һү һаалгаяа нилээд ехээр нэмээжэ захалаа. 9 һарын дүн гаргаһанай һүүлээр тэдэ һаалишад жэл соо 100 литр һү һааха гэһэн уялгаяа дахин хаража үзөөд, ажахын жэлэй дүүрэтэр 1200 литр һү һааха шэнэ уялга абаба.

Һаалишад абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула, үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэжэ байнад.

А. Алексеев.

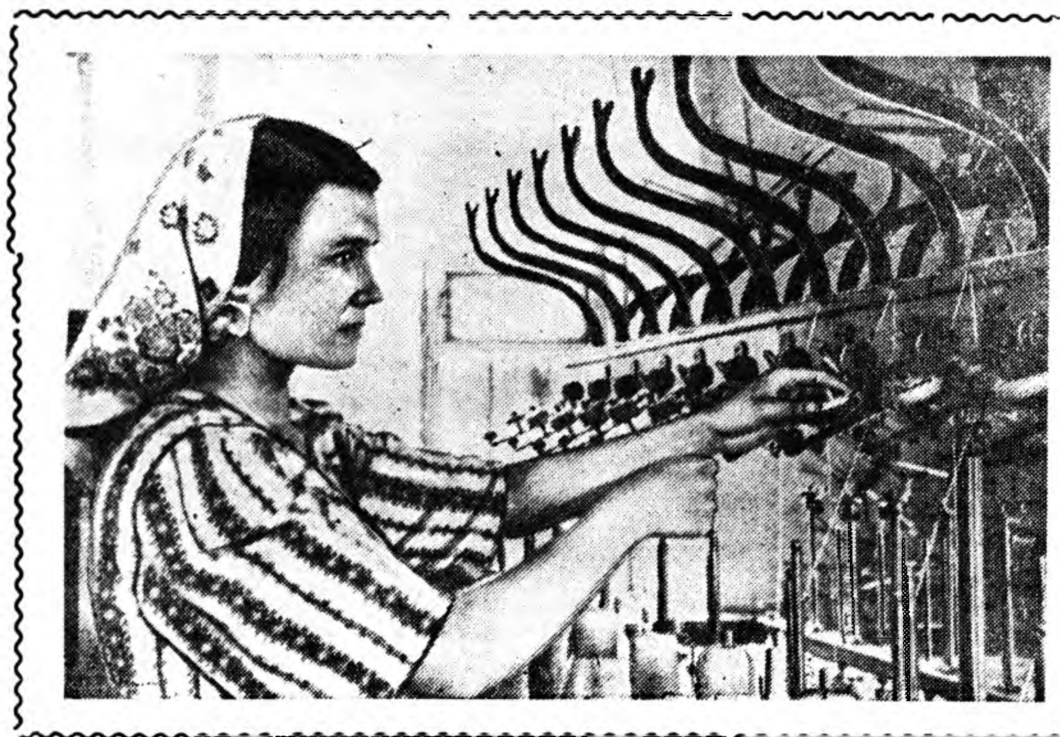

Клавдия Михайловна Дерябина Улан-Удын «Кооператор - комсомолец» артельдэ үнинэй ажаллажа, дүй дүршалтэй хүдэлмэришэдэй тоодо оронхой юм. Нүхэр Дерябина эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабари 130—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Дерябина ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ

Эдеэ хоолоо шанартайгаар бэлэдхэнэ

Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн сельпогой чайна тиимэ ехэ бэшэ юм. Тиигэбэшье, эдеэлдэг хүнүүд яһала олон байдаг. Тэдэниие культурнаар, саг соонь түргөөр хангахын тулада чайнынхид ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэжэ, хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхэ гэжэ шиидээ һэн. Тиин хүдэлмэреэ промышленна предприятинуудай столовонуудай жэшээгээр эмхидхээ. Эдеэлхэеэ ерэгшэд буфедһээ дуратай эдеэ хоолоо бэшүүлээд, тэдэнээ өөһэдөө кухниһаа сэхэ ошожо абадаг болонхой. Урдань хүнүүд столдо һуугаад официанткын ерэхые хүлеэжэ, үнэтэ сагаа дэмы барадаг байгаа.

Ажалшадай эрилтые һайнаар хангахын тулада тэдэнэр эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Чайнада ябадаг хүнүүдэй ямар эдеэ хоол эдихэ дуратай байһаниие шэнжэлэн үзэхэ гээшэ тон шухала байба. Тиин хүрэхэ зэргэ соонь хүнүүдэй дуратай эдеэ хоол бэлдэгдэдэг болоо. Зунай саг байһан туладань, эдеэ хоолоо үлүү гарахагүйгөөр багсаан бэлдэхэ шухала. Иимэ хэмжээнэй абтаһанай ашаар чайнада эдеэлдэг хүнүүд улам олоширжо байна. Харгыгаар ябаһан олон хүнүүд эдеэлхэдээ «эдеэгээ һайнаар бэлдэдэг болоот. Тиимэһээтнай эдеэлхэ гэжэ зорюута оробобди» гэжэ чайнынхидта мэдүүлһэн байна.

Эдеэ хоолой амта һайнтай, шэмэ ехэтэй байхын тулада тэрэниие үдэр соо оло дахиншье һаа, багаханаар бэлдэхэ шухала. Юуб гэхэдэ, бүхэли үдэр соо хүрэхэ шүлэ, котлет, болон бусад блюдэнүүдые нэгэ доро бэлдэхэдэ үдэшэ болотор байхадаа түргөөр амтагүй, шанар муутай болодогынь мэдээжэ. Тиимэһээ поварнууд эдеэ хоол бэлдэхэдээ технологииень наринаар сахидаг болоо. Эдеэнэй буйлуулгада хэрэглэгдэдэг зүйлнүүд тусхай заабариин ёһоор хэгдэнэ. Жэшээнь, шанар һайнтай шэнгэхэн шүлэ шанахын тулада жэжэхэн яһатай мяха бусалаагүй хүйтэн уһан соо түрүүн хэдэг байна. Удаань перец, лаврово набшаһа болон бусад зүйлнүүдынь хэгдэнэ.

Чайныхаа эдеэ хоолой ассортиментые олошоруулхын зорилгоор олон ондоо пирожогуудые баридаг болоо. Эндэ эдеэлэгшэд илангаяа үглөөгүүр, мүн үдэшэлэн тэдэ пирожогуудые дуратайгаар абадаг байха юм. Чайнада эдеэлхэеэ ерэгшэдые культурнаар хангахын тулада ариг сэбэрые сахихаһаа гадна, хүнүүдтэ урин зохидоор хандаха хэрэгтэй. Буфедые даагша Александра Спассакая энэ эрилтые хараадаа абан, хүнүүдтэ уринаар хандадаг, эрилтыень саг соонь дүүргэхые хододоо оролдодог.

Тус коллективэй гэшүүд социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа, ажалшадта эдеэ хоол наймаалха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Мүнөө тэдэнэр уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ, колхозуудһаа овощь элбэгээр худалдан абажа, эдеэ хоолойнгоо ассортиментые бүри үргэдхэжэ байна.

П. Николаев.

Түрүү һуурияа алданагүй

№ 1 магазинай һайнаар худалдэгые Кяхта городой ажалшад мэдэхэ болонхой. Магазинай хүдэлмэрилэгшэд городой ажалшадые һайнаар, культурнаар хангахын түлөө оролдоно. Магазиниие даагша нүхэр Сутемина худалдаа наймаанай хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй дээрэһээ ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ. Тиимэһээ тус магазинай коллектив хоёрдохи жэлээ социалистическэ мүрысөөнэй түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Байгша оной дүрбэ һара соо эд бараанай эрьесын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, городойнгоо худалдаа наймаанай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ һэн. Мүнөө доло һарынгаа даалгабариие бүришье ехэ амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Магазиниие даагша нүхэр Сутемина үйлэдбэриин зүблөө татажа, ажалдаа байһан дутагдалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байха юм. Иимэ хэмжээнэй саг болзор соогоо абтадаг дээрэһээ магазинай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд дары усадхагдадаг ба советскэ худалдаа наймаанай журам наринаар сахигдадаг болонхой. Һаяхан КПСС-эй Кяхтын айком болон аймгүйсэдком худалдаа наймаанай хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа байһан олон хүдэлмэрилэгшэдые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа һэн. Тэдэнэй дунда тус магазинай наймаалагшад нүхэд Хлебникова, Плотникова болон бусад бии.

С. Дмитриев.

Газетэнүүдэй һонин

КОЛХОЗУУДАЙ ТУҺАЛАМЖЫН КАССА

Калининградска областиин Славска районой Микоянай нэрэмжэтэ загаһа баридаг артель туһаламжынгаа кассада 40 мянга гаран түхэриг мүнгэтэй. Амаралтын гэрнүүд болон санаторинуудта путёвконуудые абахын тулада, мүн мебель, мотоциклнүүдые, велосипедүүдые худалдан абахын тулада кассын гэшүүдтэ мүнгэ урьһаар үгэдэг юм.

Загаһашад нүхэд Востряков, Макаров, Сага болон бусадта үнгэрэгшэ жэлдэ путёвко абахынь тулада мянга—мянган түхэриг мүнгэ бусаалтагүйгөөр үгэһэн байна. Амаралтын гэрнүүд болон санаторинуудта путёвка абахын тулада энэ жэлдэ 15 мянган түхэриг гаргашалагдаха.

«Рыбак Балтики» гэжэ артельдэ мүн туһаламжын касса байгуулагданхай. Энэ кассада 10 мянга гаран түхэриг бии юм.

***

Куйбышевай нэрэмжэтэ Томско гүрэнэй университедэй 650 студентнэр Акмолинска областиин совхозуудай таряа хуряалгада туһалалсахаар гараа. Политехническэ институдай 2 мянган һурагшанар Казахстанда таряа хуряалгада хүдэлжэ байна.

«Советская Россия» газетэһээ.

МОСКВА—ВЛАДИВОСТОК

ДОСААФ-эй Центральна автоклубай туристска секци Москваһаа Владивосток хүрэтэр ябаха автомобильна аяншалга эмхидхээ. Энэ аяншалгада поэт Виктор Урин, кинематографиин гүрэнэй бүхэсоюзна институдай студент-дипломант Игорь Тихомиров, «За рулем» гэжэ журналай фотокорреспондент Александр Ломакин гэгшэд манай орон дотор хэгдэһэн автомобильна аяншалгын эгээл холынхидэнь гараба. Майн нэгэндэ аяншалагшад Москваһаа гараад, ноябриин доловондо Владивосток хүрэхэ зорилготой. Эдэнэр «Победа» гэжэ автомобиляар ябана.

Энэ ябажа байхадаа турист бүхэниинь өөрынгөө түсэбые бэелүүлнэ. Сибирь болон Дальна Востогой түрүү хүнүүд тухай бэшэхэ шэнэ номой материал Виктор Урин суглуулна. Игорь Тихомиров «Эхэ оронойхаргыгаар» гэһэн документальна үнгэтэ фильм буулгана. Энэнь дипломно хүдэлмэринь болохо юм. Александр Ломакин фотобуулгабари хэнэ.

«Советский Спорт» газетэһээ.

ҺЭРГЭМЖЭТЭЙ ҺУРАГША

Хабаровск. Литовко гэжэ түмэр замай станциин һургуулиин һурагша Саша Тараканов хүдөөгүүр ябаад, гэртээ бусажа ябатараа эбдэрһэн рельсэ хараа. Саша хүбүүн энээн тухайгаа станциин дежурнада тэрэ дороо мэдээсээ һэн. Зам заһадаг бригада ерэжэ, эбдэрһэн рельсые түргэнөөр бүтэн болгоо һэн.

Дальна Восточна харгы замай начальник һэргэмжэтэй байһанайнь түлөө Саша Таракановта баярые хүргөөд, часыгаар шагнаа.

«Труд» газетэһээ.

ТҮРЭҺӨӨР 80 ЖЭЛ БОЛОО

Севернэ түмэр замай ревизор Иван Иванович Веселов түрэһөөр 80 жэл болобо. Тэрэ 64 жэл соо транспортда хүдэлөө: слесареэр, машинистын туһалагшаар, машинистаар, депогой начальнигаар хүдэлөө. Харгы замай начальнигай захиралтаар нүхэр Веселовто баясхалан хүргөөд, мүнгэн шан үгтөө.

П. Гречухин.

«Гудок» газетэһээ.

ЭЛЕКТРИЧЕСТВЫН ТУҺАЛАМЖААР ГАХАЙ АДУУЛНА

Омска областиин «Лузинский» гэжэ гахай үсхэбэрилдэг совхозой хүдэлмэрилэгшэд гахайн мяха абалгада гаргаша бага болгохын түлөө тэмсэнэ. Эндэхи автоматическэ кормушка соо сүүдхэдээ нэгэ дахин таряа талханай зүйл хуурайгаар хэнэ. Гахайе иигэжэ шахахада үдэр бүхэндэ дунда зэргээр гахай бүхэн 630 граммаар нэмэнэ гэжэ дүй дүршэл харуулна. Электричествын хүсөөр эндэ гахай адуулдаг болоо. Иигээд байхадаа нэгэ гахайшан 2 мянган гахай бэлшээри дээрэ хараха аргатай.

Г. Минаев.

«Сельское хозяйство» газетэһээ.

ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ТЕЛЕГРАММАНУУД

Асуанска хаалта баригдаха байха

КАИР, августын 2. (ТАСС). Муниципалитедүүдэй, провинцинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ министр ба һүсэблэлгын талаар гүрэнэй министр Абдель Латиф эль-Богдади гэгшэдэ үсэгэлдэр зүблөөн боложо, Асуанска ехэ хаалтын барилга тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ. Энэ зүблөөндэ гидротехническэ түхеэрэлгэнүүдые ба промышленна предприятинуудые түсэблэдэг, баридаг Египедэй гол мэргэжэлтэд, научно-техническэ элитэ хүдэлмэрилэгшэд ба инженернүүд хабаадалсаа.

Хаалтын проектые, тэрэшэлэн Асуанай оршондо промышленна гол гол предприятинуудые бариха проектнуудые зохёохо хүдэлмэреэ дары һэргээхэ гэһэн шиидхэбэри тус зүблөөн дээрэ абтаа, тэдэ предприятинууд ехэ хаалтын энергетическэ хүсые ашаглан хүдэлмэрилхэ юм гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Арабска оронуудай лигиин политическэ комитедэй сесси болохонь

КАИР, августын 2. (ТАСС). Сириин дурадхаһан ба бусад арабска оронуудай дэмжэһэн һанамжын ёһоор, арабска оронуудай лигиин политическэ комитедэй ээлжээтэ бэшэ сессиие ерэхэ неделидэ Каирта зарлахаар шиидхэгдээ гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Политическэ комитет Суэцкэ каналые национальна мэдэлэй болгоһонтой дашарамдан Египет тушаа Англиин, Франциин ба США-гэй ябуулжа байгаа политикатай холболдуулан арабска оронуудай баримталха хараа бодол тухай асуудал политическэ комитедтэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

ООН-дохи Египедэй түлөөлэгшэ Хаммаршельдтэй уулзаба

НЬЮ-ЙОРК, августын 2. (ТАСС). ООН-дохи Египедэй түлөөлэгшэ Омар Лютфи августын 1-дэ ООН-нэй генеральна секретарь Хаммаршельдтэй энэнэй гуйлтаар уулзаба гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент ООН-нэй генеральна секретариадһаа дамжуулаа. Хөөрэлдөөниинь 1 часай туршада үргэлжэлөө.

Дипломатическа бүлэг нюурнуудые заажа тус корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Суэцкэ каналаар һаадгүй ябалгые Египет хангаха байха гэжэ президент Насерэй Каирта хэһэн мэдүүлгын текстые Лютфи Хаммаршельддэ барюулһан байна.

Ливанай политическэ ажал-ябуулагшад ба улад зон Египедэй шиидхэбэриие һайшаана

БЕЙРУТ, августын 2. (ТАСС). Суэцкэ каналай национальна мэдэлэй болгогдоһонтой дашарамдуулан, Ливанай гүрэнэй министр Саиб Салам Египетскэ Республикын президент Насерта телеграмма эльгээгээ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Танай хэлэһэн үгэнүүдые арабууд үнэн зүрхэнһөө талархана. Тэрээндэтнай омгорхоно. Национальна экономикоёо бэхижүүлхэ ябадал арабска нацын политическэ талаараа бэеэ даалгые бэхижүүлхэ тон зүб арга мүн гэжэ этигэнэбди.

Ливанай социалистическэ прогрессивнэ партиин ударидагша Джумблат президент Насерай нэрэ дээрэ эльгээһэн телеграмма соогоо иигэжэ бэшэнэ: Суэцкэ каналай компаниие египет арадай мэдэлдэ оруулһан ушар—национальна сүлөөтэ эрхын түлөө тэмсэлдэхи шэнэ илалта болоно. Энэ каналые национальна мэдэлэй болголго—хуулита хэрэг мүн гэжэ телеграмма соонь тэмдэглэгдэнэ.

Ливанай Бейрут, Саида, Триполи ба бусад хэдэн городуудта Суэцкэ каналые национальна мэдэлэй болгохо тухай Египедэй шиидхэбэриие һайшаан дэмжэһэн олоной демонстрацинууд боложо үргэлжэлһөөр.

Бейрудтахи Египедэй посольствын байшан тээшэ ороной олохон районуудһаа хүн зоной түлөөлэгшэдэй ехэ делегацинууд ерэнэ. Тэдэнэр египет арадтай һанал нэгэтэй байһан тухайдаа мэдүүлнэ.

Суданай гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ

ПАРИЖ, августын 1. (ТАСС). Суданай правительство Суэцкэ каналай компаниие Египедэй зүгһөө өөрынгөө национальна мэдэлэй болгоһон ябадалые дэмжэбэ гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Хартумһаа мэдээсэнэ.

США-да забастовко болон[о]

НЬЮ-ЙОРК, августын 2. (ТАСС). Холбоото Штадуудта забастовкын хүдэлөөн болиногүй. Хара металлургиин 650 мянган хүдэлмэришэдэй июлиин 1-дэ эхилһэн забастовко мүнөө үшөө дүүрээгүй байһаар. Булад хайлуулгын промышленностиин ба томо томо металлургическа компанинуудай хүдэлмэришэдэй нэгэдэмэл профсоюзай түлөөлэгшэдэй забастовкые болюулха условинууд тухай хэлсээн июлиин 27-до туйлагдаһаншье һаань, шэнэ коллективнэ договорой условинуудые профсоюзуудай ба компанинуудай баталтар хүдэлмэреэ эхилхэгүй гэһэн шиидхэбэри абтаа. Ассошиэйтед Пресс агентствын тэмдэглэһэнэй ёһоор, эдэ условинуудые эсэстэнь х[...] хэлгэ нилээд ехэ бэрхэ[...] ажал үгэгшэдэй түлөөл[...]лээ. Мүнөө дээрээ га[...] компаниин оройдоо 370[...] нууд хүдэлмэреэ эхил[...]

Коллективнэ договор[...] дүүрэһэнтэй дашарамд[...] миниум компани оф А[...] коа) гэжэ меллоновск[...] ба «Рейнолдс металл к[...] компаниин предприяти[...] тын 1-нэй һүни хүдэлм[...] бастовко эхилээ.

Алкоагай ба «Рей[...] компаниин» заводууд [...] алюминиин гурбанай х[...] хууе гаргадаг юм.

Англо-франко-американска хэлс[...]

ЛОНДОН, августын 1. (ТАСС). США-гэй гүрэнэй секретарь Даллесай мүнөөдэр Лондон ерэмсээрнь, Суэцкэ каналай компаниие Египетскэ правительствын өөрынгөө национальна мэдэлэй болгоһонтойнь дашарамдуулан, баруун гүрэнүүдэй бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудые тодорхойлхо зорилготой англо-франко-американска хөөрэлдөөн һэргээгдээ. Зүблөөнэй эхилхэһээ урид энэ асуудалые шэнжэлжэ байһан английска министрнүүдтэй хамта Иден үшөө нэгэ зүблөө хэбэ.

Баруун гурбан гүрэнэй түлөөлэгшэдэй хөөрэлдөөн бүх[...] хуу забһаргүйгөөр [...] Премьер-министр Иде[...]һэн сайлалгын үедэ С[...] Даллес ба Пино гэгшэ[...]рээнһээ гадна, Селвин [...]лес хоёрой хоорондо [...]нүүд болоо. Даллес П[...]дань уулзаба.

Үдэрэй тэнгэһээ хо[...]дын хэрэгүүдэй минист[...] шан соо баруун гурба[...] даадын хэрэгүүдэй ми[...] хөөрэлдөөнүүд боложо [...]

США-да коммунистнуудые хашажа, мүрдэжэ үргэ[...]

НЬЮ-ЙОРК, августын 1. (ТАСС). Смидэй мэдээжэ хуулиие США-гэй компартиин хүтэлбэрилхы зургаан хүдэлмэрилэгшэд дабаа гэжэ Нью-Йорк городой федеральна сүүд мэдэрээ гэһэн мэдээсэл тэндэхи хэблэлдэ тунхаглагдаа.

Гэмнэгдэгшэдэй дунда Коммунистическэ партиин Национальна комитедэй гэшүүн байһан А. Трахтенберг, компартиин Нью-Йорк штадтахи организациин түрүүлэгшын уялга дүүргэгшэ Д. Блейк Чарни, ажалай асуудал эрхилдэг секретариин туһалагша С. Ст[...]тиин Нью-Йорк штада[...]циин секретарь У. Но[...]лэй асуудалнуудые эрх[...] түрүүлэгшэ Ф. Файн, [...] урда районуудай орган[...] тэлбэрилэгшэ Д. Джек[...] бии. Адагынь табан ж[...] хаагдаха ба 10 мянга[...] түлэхэ аюул эдэнэртэ т[...] байна.

Смидэй хуулиин үнд[...] дотор хамтадаа 108 ком[...] сүүдлэгдээ.

Адмирал Рэдфорд хиналта хэхэ һан[...]

ХАНОЙ, августын 2. (ТАСС). Гадаадын газарнуудһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй штабуудай начальнигуудай нэгэдэмэл бүлэгэй түрүүлэгшэ адмирал Рэдфорд холын зүүн зүгэй оронуудаар ябаха зуураа, Филиппинидэ, Урда Вьетнам, Лаос, Камбоджа, Тайланда ба Тайвань аралда хүрэжэ, холын зүүн зүгтэ байдаг США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин түлөөлэгшэдтэй, мүн тэрэшэлэн эдэ оронуудай правительственна ба сэрэгэй толгойлогшодтой зүбшэн хөөрэлдэһэн байна. Рэдфорд американска сэрэгэй базануудай байдалые шалгаа, америка[...] туһаламжа абажа бай[...] азиатска оронуудай зэбс[...]дые олошоруулха арга [...] хаража үзөө гэжэ мэдэ[...]

Тайваньда дүрбэдэхе[...]раа, Рэдфорд болбол Ча[...] ба гоминдановска сэрэг[...] ванитай зүбшэн хөөрэлд[...] дановска агаарай-сэрэг[...]тэ буу зэбсэг нэмэжэ [...] найдуулһан байна.

Рэдфорд мүн Сеул ба Т[...] юм.

США-гэй „гадаадын ябуулгануудта" [...] һомолхо тухай хуули

НЬЮ-ЙОРК, августын 2. (ТАСС). США-гэй хилын саана хэхэ ябуулгануудта июлиин нэгэнһээ эхилһэн бюджетнэ жэлэй турша соо 3.766 миллион доллар һомолхо тухай конгрессээр баталагдаһан хуулида США-гэй президент Эйзенхауэр гараа табиба. Правительство хадаа энэ хэрэгтэ 4.859 миллион доллар һомолхыень конгрессһээ эриһэн байгаа.

Энэ хуулиин ёһоор һ[...] мүнгэнэй ехэнхи хубинь [...] союзнигуудта ба тэрээн[...] шадта сэхэ сэрэгэй [...] үзүүлхэ болон «хамгаал[...]жэхэ» хэрэгтэ зорюулаг[...]

Югославида «туһалам[...] хоримжолһон тухайда [...] бэшэгдэнхэй гэжэ А[...] Пресс агентство тэмдэ[...]

Американска залуушуулай дунда гэм хэ[...] ябадал олошорно

НЬЮ-ЙОРК, августын 2. (ТАСС). Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо Нью-Йоркын залуушуулай дунда гэм хэхэ ябадал үнгэрэгшэ жэлэй энэл уеынхитэй сасуулхада 40-һөө дээшэ процентээр олон болоо [...] Йорк городой полициин [...] Кеннеди гэгшын мэдүү[...] Йорк Таймс» газетэ тол[...]

Американска лётчигые арестовалһан тух[...]

НЬЮ-ЙОРК, августын 1. (ТАСС). Майн 21-дэ туршагдаһан водородно бомбо сагаалсаяа тудаагүй гэжэ үгэ хүүр тарааһанайнь түлөө американска лётчик Джексон Килгор гэгшые США-гэй агаа[...] хүсэнүүдэй командовани[...]лаа гэжэ Ассошиэйтед П[...]ство Вашингтонһоо дам[...]

Номгон далай дээрэ тайфун болобо

НЬЮ-ЙОРК, августын 2. (ТАСС). Агентствонүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Номгон далайн зүүн хубида «Ванда» гэжэ тайфун ехэ аадар бороотойгоор боложо байна. Һалхин час соо 160 километр түргэнөөр үлеэнэ. Тайфун Окинава, Тайвань аралнууд дээгүүр гараад, Хитадай эрье хүрэжэ ерээ. Тайфунай болоһонтой дадашарамдуулан, американска сэрэгтэй засагаархидай «онсо байдал» соносхоһон Окинава арал дээрэ электроэнертеэр хангалга таһалдуулагдаһан, олон газарта полинууд уһанда абтаһан, Наха городто олон байрын гэрнүүд һандаргагдаһан байна.

Тайфунтай хамта аадар бороо орожо, Тайванай зарим районуудта үер болобо. Эрьеһээ халиһан Тамсуй мүрэн олон арбаад километр шоссейнэ ба түмэр харгые, тарианай нилээд ехэ талмайнуудые уһанда оруулһан байна. Тайвэй городой 3 мянга үлүүтэй һуурин зон гэрнүүд[...] уһанай үерһөө тэрьедээ.

ПЕКИН, августын 2. [...] Синьхуа агентствын м[...] ёһоор, «Ванда» тайфун [...] Хитадай эрье хүрэжэ ер[...] Фуцзянь, Чжэцзян, Цзя[...] цинуудай, Шанхай горо[...] уһанай үертэй тэмсэхэе[...] рүүшын туһаламжа үзүү[...]нууд байгуулагдаһан, б[...] портна ба абаралгын х[...] бэлэн болгогдоһон, орох[...] бэлэдхэгдэһэн байха юм. [...] аюултай районуудай хү[...] гүй газарта абаашагдаа[...] туһалхын тула правите[...]таар фонднуудые бии бо[...] мянган таряашад, город[...] һашад, сэрэгшэд Янцзы[...] адагһаа Фуцзянь провин[...] заха хүрэтэр далайн эр[...] рэн сүүдхын вахтада г[...]

Редактор Д. Л. ЛОБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и перевод[...] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00831. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №